

четатъ. Ала где ще смогнешъ съ тия две книги? Тѣ сж малко и съ тѣхъ само не може човѣкъ да обогати ума и душата. А какъ ще водишъ народа си когато нѣмашъ богатъ умъ, разумъ и мудростъ?

Даскалъ Стефанъ замлъкна, извади чиста червена кърпа и избърса чело. Въ стаята зацари мълчание. Донко Петровъ гледаше Стефана въ лицето и сякашъ не знаеше, да му възрази ли или да се съгласи съ него. Па и другитѣ се чувствуваха нѣкакъ неловко, особено като видѣха, че самъ Петровъ изглежда малко разколебанъ.

— Тѣй мисля азъ, братя, и тѣй ви казвамъ. Чухъ, че вие ще въведете въ училището да се учи на френски. Добре, много добре ще направите. Блазе на тѣзъ дето знаятъ френски. Какви ли чудеса сж прочели! Какви ли чудеса знаятъ! Ала азъ, следъ като дълго съмъ скиталъ изъ Балкана, че чакъ до Атонскитѣ гори, много добре знамъ какво нѣщо е нашата бащиния. . . И знамъ че тѣй хубава е бащинията както е хубавъ и сладъкъ нашиятъ, матерниятъ езикъ. По цѣли часове азъ приказвамъ на моитѣ деца за българската красна земя и показвамъ всичкитѣ ѝ хубости ей тѣй като на дланъ. Приказвамъ имъ за Родопа, за Рила планина, за Пирина, за хората, дето живѣятъ изъ тия мѣста, за хубавитѣ задруги български, за добритѣ наши българи и тѣ виждатъ, че въ българско има таквизъ мѣста, каквито рѣдко има другаде! Не, братя, не се гърчеза, Боже сохрани! но казвамъ — за човѣка трѣбва дробъ за да диша, умъ за да мисли, но и пенджерче за да може да вижда на всѣкъде. Единъ езикъ повече да знае човѣкъ, все едно да има едно пенджерче повече и тѣй — повече свѣтлина и слънце въ неговия домъ. . .

Даскалъ Стефанъ замлъкна. Донко Петровъ стана. Той побутна чернитѣ надникнали къмъ устата мустаци и отпустна ржка на Стефановото рамо. Всички се загледаха сега въ Петрова. Тоя ученъ човѣкъ, който знаеше много науки и който знаеше да съчинява такива хубави пѣсни, трѣбваше сега да блѣсне повече отъ скромния даскалъ Стефанъ.

— Даскалъ Стефано, — рече той тихо и задушевно, — брате даскалъ Стефано, повече нѣмамъ какво да ти река. Нека Богъ ти дава сили и крепкостъ за работа. Твоето честно сърдце може да те заведе само на добъръ пжтъ. Ти си правъ, много си правъ. Не стига само дробъ, но и пенджерче за свѣтлината. Но азъ мисля, брате Стефано, че българинътъ за сега трѣбва да мисли и да работи за освобождението си отъ турцитѣ, а после да мисли за свѣтлината. За свободата днесъ трѣбватъ здрави ржце и пушка бойлиика, за